

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРНИТЕТ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ“

ЮРИДИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

СТАНОВИЩЕ

от проф., д.ю.н. Методи Марков Марков по конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по научна специалност гражданско и семейно право, научно направление 3.6. Право, към Юридическия факултет на ПУ „П.Хилендарски“

1. Данни за конкурса.

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „професор“ по гражданско и семейно право е обявен съобразно правилата на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на закона и правилника на Пловдивския университет „П.Хилендарски“. Няма данни за допуснати нарушения на процедурата. Решението е публикувано в Държавен вестник, бр.46 от 09.06.2017г.

2. Кратко представяне на кандидата.

В конкурса за доцент по гражданско и семейно право, единствен кандидат е Григор Найденов Григоров.

Г-н Григоров е завършил специалност право в юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ през 1988г. От 1989 до 1991г. е работил като юрисконсулт, след което е бил аспирант в Института за държавата и правото при БАН, където работи и досега. През 1994г.е придобил научната и образователна степен „доктор“. Започва и преподавателска работа в юридическия факултет на ПУ „П.Хилендарски“. През 2003 г. заема академичната длъжност „доцент“. Води лекции по търговско право.

3. Описание на научните трудове.

За рецензиране са представени: една монография – Несъстоятелност, както и част от колективен труд – International Encyclopaedia of Laws: Corporations and Partnerships.

3.1. Монографията „Несъстоятелност“ е първото по рода си мащабно монографично изследване на производството по несъстоятелност в българската правна литература. Актуалността на темата произтича и от липсата на монографично изследване по темата у нас, макар че са налице множество такива по отделни въпроси на несъстоятелността. По-общият поглед към темата е дал възможност на автора да стигне до по-обобщени изводи и формулирането на принципни положения на уредбата. Същевременно в изложението се съдържа и критичен анализ на богатата и често противоречива съдебна практика.

Трудът е в обем от 467 страници и съдържа: заглавна страница, съдържание, увод, изложение, развито в осем глави, а те от своя страна - в точки; допълнение, в което са разгледани последните към момента на излизане на книгата от печат изменения в уредбата на несъстоятелността и библиография. Липсва единствено заключение, което да съдържа резюме на получените резултати и предложенията *de lege ferenda*.

В първата глава от съчинението се изяснява понятието за несъстоятелност. То е изследвано като обективно право и като производство. Приема се, че производството по несъстоятелност е уредено в обществен интерес – не само този на кредиторите, но и на другите участници на пазара, на потребителите, както и на държавата. Струва ми се излишно да са търси толкова широк кръг на засегнатите от производството интереси, а оправданието за императивния характер на уредбата може да се извлече от характеристиката на производството като универсално. Императивната уредба гарантира равнопоставеността на множеството лични интереси, преплетени в производството. Интерес представлява виждането, че разглеждането на молбата за откриване на производството не се разглежда като фаза на производството по несъстоятелност.

Вторият параграф от глава първа е посветен на участниците в производството – по отношение на кой длъжник може да бъде открито производството, кои са кредиторите на несъстоятелността. В параграф трети са разгледани органите в производството. С приносен характер е изложението относно международно и местно компетентния съд в редица особени хипотези, като например послесмъртната несъстоятелност. Заслужава внимание виждането, че синдикът изпълнява функциите си в рамките на съществуващо договорно отношение между него, от една страна, а от друга – длъжника и кредиторите на несъстоятелността. За съжаление, характерът на това своеобразно договорно отношение не е изяснен напълно. В параграф четвърти се изяснява съставът на масата на несъстоятелността. Интерес представлява виждането, че до влизане в сила на решението

за откриване на производството съпругеската имуществена общност се прекратява само по отношение на кредиторите.

Във втората глава от труда се изследват основанията за откриване на производството. Неплатежоспособността е дефинирана като фактическа невъзможност на длъжника да изпълнява поне едно свое изискуемо парично задължение от посочения в закона източник. Важно е уточнението, че невъзможността трябва да не е незначителна. Неубедително изглежда обаче поставянето на изискуемостта в зависимост от поканата на кредитора (с.178) – релевантна покана може да бъде направена само при настъпила изискуемост. Разгледани са белезите на спирането на плащанията, както и на свръхзадължеността.

Откриването на производството е предмет на третата глава от рецензирания труд. Авторът критикува виждането, че легитимиран да поиска откриване на производството е само кредитор с изискуемо парично вземане. Възприето е разбирането, че съдебните и изпълнителните производства, които са насочени срещу имущество, включено в масата, се спират автоматично. Разгледани са подробно изключенията от това правило.

В четвъртата глава са разгледани действията по установяване, запазване, попълване на масата на несъстоятелността. Сред тези действия важно значение имат обезпечителните мерки и прекратяването на договори от синдика по чл.644 ТЗ. Критикува се уредбата на прихващането като способ за попълване на масата, доколкото то има за последица погасяване на вземане на длъжника и така води до намаляване на масата. Разгледани са основанията за недействителност по чл.646 и 647 ТЗ.

Глава пета е посветена на предявяването и приемането на вземанията. Разглежда се одобряването на списъка с приети вземания и неговото оспорване, както и исковете по чл.694 ТЗ.

В шестата глава се разглежда оздравителното производство – лицата, легитимирани да предложат оздравителен план и неговото задължително съдържание. Следват допускането, приемането и утвърждаването на плана. Относно същността на плана авторът приема, че той представлява многостранна сделка на кредиторите, което отразява едностранчиво и неточно целия смесен фактически състав, който е необходим за пораждане правните последици на оздравителния план. Неточно, защото решенето на събранието на кредиторите не бива да се приравнява на многостранна сделка. С основание се критикува разрешението, лишавашо третите лица, обезпечили задължения, редуцирани с плана, от възможността да се ползват от неговото действие.

Предмет на глава седма е обявяването в несъстоятелност и действието на обявителното решение, както и осребряването на масата, и разпределянето на получените средства. Обърнато е специално внимание на прехвърлителното действие на възлагателното постановление. Разгледани са основанията и редът за прекратяване на производството.

В последната осма глава се разглеждат въпросите относно извънсъдебното споразумение, възобновяването на производството и възстановяването на правата на длъжника. Споразумението се определя като нетипичен договорен вид, който може да съдържа елементи на различни договори.

В допълнението към изложението са разгледани накратко измененията в ТЗ от ДВ, бр.05/2016г.

Наред с посочените в самооценката на кандидата приноси, могат да бъдат изтъкнати други и по-конкретни приноси, съдържащи се в рецензирания труд, като:

- Изведени са принципите на уредбата на производството по несъстоятелност.
- При характеристиката на ораните в производството се изтъква наличието на разнородни функции, които изпълнява съдът по несъстоятелността – характерни за исковия изпълнителния и охранителния процес.
- Обосновава се виждането, че при послесмъртната несъстоятелност наследството се отделя автоматично от имуществото на наследниците
- Обосноваването на тезата, че чл.739 ТЗ е неприложим в хипотезата на прекратено производство по чл.632, ал.4 ТЗ, когато длъжникът е физическо лице.
- Анализът на възможностите за прекратяване на участието на длъжника в търговски дружества след откриване на производството по несъстоятелност като способ за попълване на масата.
- Обоснованата критика на липсата в закона на изискване длъжникът също да даде съгласие за приемането на предложения от друго лице оздравителен план.
- Аргументацията на необходимостта от корективно тълкуване на чл.722 ТЗ по отношение правото на предпочтително удовлетворение на вземане, за което е записан запор по реда на ЗОЗ.
- De lege ferenda – например да се даде възможност на обезпечените кредитори да се удовлетворят извън производството; въвеждане на изискването при откриване на производството кредиторите да бъдат поканени (независимо дали по общ начин или индивидуално) да предявят вземанията си; въвеждането на кратък преклузивен срок за обжалване на възлагателното постановление.

Към работата могат да бъдат направени някои бележки. Неприемлива е тезата, че при десезиране на длъжника синдикът не го представлява, а представлявал предприятието съгласно буквата на чл.658, ал.1, т. ТЗ (с.136-137). Предприятието като съвкупност, т.е. като обект, не може да бъде представлявано. Несъмнено синдикът извършва много от действията от свое име или като процесуален субституент на длъжника, но не може да бъде отречена представителната му функция, поставена на първо място в изброяването по чл.658 ТЗ.

3.2. В частта от колективния труд International Encyclopaedia of Laws: Corporations and Partnerships авторът е представил съвременната уредба по българското дружествено право с акцент върху АД.

С приносен характер в изложението са тези относно понятието за капитал на АД, представянето на правилата за търговия на акции на регулиран пазар, както и за придобиване на собствени акции от АД и придобиването на контрол върху дружеството.

4. Заключение.

Представените за рецензиране трудове съдържат научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Кандидатът има дългогодишен преподавателски опит и отговаря на всички изисквания за заемане на академичната длъжност, за която е обявен конкурсът.

Поради гореизложеното *препоръчвам на почитаемото научно жури да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет при ПУ „П.Хилендарски“ да избере ГРИГОР НАЙДЕНОВ ГРИГОРОВ на академичната длъжност „професор“ по гражданско и семейно право, научно направление 3.6. Право.*

София. 06.11. 2017 г.

Член на научното жури:

.....

(проф. М.Марков)